ОСТИН - Споразумом Русије и Србије о оснивању хуманитарног центра за реаговање у ванредним ситуацијама Москва би могла да успостави своју прву војну базу изван територије бившег Совјетског Савеза, оцењује данас тексашка агенција за стратешке анализе Стратфор.

Министар унутрашних послова Србије Ивица Дачић и министар за ванредне ситуације Русије Сергеј Шојгу потписали су јуче план о пројекту за формирање заједничког центра за реаговање у ванредним ситуацијама који би требало да буде у Нишу.

Центар би, ако се сложе земље региона, могао бити и регионални центар задужен за реаговање у природним катастрофама као што су шумски пожари, а имао би и јединицу за размонтирање мина.

Стратфор наводи да би сви они који су "упознати с руским министарством за ванредне ситуације и њеним дугогодишњим министром, требало да се замисле над најавом", јер план "има потенцијал да редефинише поглед света на Балкан и руску умешаност у региону".

Министарство за ванредне ситуације је "све осим безначајног министарства у руској влади", оцењује Стратфор, наводећи да Шојгу у суштини води Министарство од 1994. године.

Шојгу је, додаје се у тексту, "члан моћног и пробраног руског Савета за безбедност - кључног саветодавног тела извршне власти за националну безбедност - и има корен у директорату за страно војно обавештавање, боље познато као ГРУ, које је једно од најмоћнијих институција у сенци у Русији".

Како наводи Стратфор, то министарство је "незванично крило ГРУ и изданак његових активности". Делатности министарства превазилазе природне катастрофе: умешано је у сузбијање екстремистичких активности на Кавказу и надлежно је за руске цивилне одбрамбене трупе - чиме министарство у основи има сопствене парамилитарне снаге као и приступ остатку руске војске.

Поред тога, руско министарство за ванредне ситуације има знатне могућности за пребацивање ваздушним линијама, пре свега због великог пространства Русије и често неприступачног терена за достављање помоћи.

С друге стране, наводи Стратфор, Запад је после распада Југославије, независности Косова, проширења НАТО-а на Балкан, укључујући суседе Србије Бугарску и Румунију, имао луксуз да углавном може да заборави на Балкан.

То је, оцењује тексашка агенција, "историјска аномалија" имајући у виду нестабилну прошлост региона и његову "склоност да изазива пожаре великих размера". Поред тога, ситуације у БиХ и на Косову, очигледним западним протекторатима, имају потенцијал да се распламсају.

Стратфор наводи да није јасно шта план Русије и Србије о центру у Нишу може донети у смислу логистичких капацитета. Иако је регион подложан катастрофама попут шумских пожара, суседним земљама које су чланице НАТО-а или ЕУ или на путу да то постану, "тешко да је потребан регионални логистички центар којим управљају Москва и Београд", оцењује та агенција.

"Према томе, ако се размотре везе ГРУ и искуства руског министарства за ванредне ситуације с авиопревозом и пратећом логистиком, онда се мора размотрити да Москва можда полаже логистичку подлогу која, намерно или не, има војну вредност", наводи Статфор.

То може обухватити надзор аеродрома али и размештање логистичке опреме што би омогућило да се постројење брзо претвори у погодну базу у време кризе, наводи Стратфор. Агенција подсећа да су САД на Балкану већ поставиле више таквих такозваних локвањ база (лилу пад басес), малих база без војног особља, којима се може променити намена.

Поред тога, Ниш је интересантна локација, јер је тај град дуго био војни центар, прво у Југославији, а потом у јужној Србији, има велики аеродром, а у граду је и база српске 63.

падобранске јединице, која је како наводи Стратфор, "врло могуће најефикаснија борбена снага Београда (ако не и региона)".

Стратфор наводи да су пред руским планом и озбиљне препреке: Србија је окружена цланицама НАТО-а због чега лако у време кризе може бити затворен њен ваздушни простор, а и ограничена је количина опреме која може бити допремљена а да не изазове сумњу. Ограничење је и то што је руска војска углавном заснована на копненим трупама.

"Упркос овим ограничењима, чиме је овај потез углавном симболичан за период блиске будућности, Москва на свој начин успоставља свој први логистички центар с потенцијално војном употребом изван бившег Совјетског Савеза", наводи се у тексту.

Додаје се да се у контексту посете руског председника Дмитрија Медведева Београду и обећаног зајма Србији од 1,5 милијарди долара, "мора закључити да Русија с ентузијазмом улази на Балкан".

Стратфор наводи и да Београд полаже наде да ће улазак Русије у регион помоћи његовој интеграцији у ЕУ, додајући да је та стратегија донела неке плодове - ЕУ је узвратила најавом од 1,5 милијарди долара инвестиција Србији у наредних пет година.

"Ипак, ова стратегија је опасна. Једна је ствар узимати један зајам за другим, а друга бити виђен као потенцијални савезник Москве. Србија би лако могла да се нађе усред ковитлаца, с потенцијалом поновног отварања Балкана као главне тачке спора Запада и Русије", закључује Стратфор.

(Бета)